Utbildningsutskottets betänkande 1980/81: 5

med anledning av motion om handikappvänliga högskolelokaler

Motionen

1979/80: 1306 av Eric Rejdnell (fp) vari yrkas att riksdagen beslutar uttala

1. att en kartläggning av lokaliteterna från handikappsynpunkt utförs vid samtliga högskolor i landet,

2. att åtgärder för att förbättra de handikappades framkomlighet och rörelseförmåga genom förbättringar i lokaliteterna inom ramen för tillgängliga medel snarast vidtas,

3. att största möjliga hänsyn tas till de handikappades behov vid uppförandet av nya högskolebyggnader med dithörande bostäder,

4. att en central informationstjänst i linje med vad i motionen anförts snarast inrättas.

Remissyttranden

Yttranden över motionen har inhämtats från byggnadsstyrelsen och universitets- och högskoleämbetet (UHÄ).

Byggnadsstyrelsen anför att en kartläggning av befintliga lokalers tillgänglighet för handikappade är nödvändig för att kunna hänvisa handikappade studerande till lämplig högskoleort. En sådan kartläggning och en därpå grundad informationsinsats bör göras av UHÄ. Styrelsen anser att handikappanpassning av befintliga lokaler bör ske successivt. Vid uppförande av nya byggnader skall enligt gällande bestämmelser kravet på tillgänglighet för handikappade tillgodoses. En särskild granskning av projekten sker i detta syfte både under projekteringsskedet och under byggnadsskedet såvitt angår byggnadsstyrelsens lokalbestånd.

UHÄ delar motionärens uppfattning att informationen till de handikappade bör förbättras, så att de lättare kan få information om var svårigheterna att studera är minst. En sammanställning av uppgifter om högskolans lokaler från handikappsynpunkt är värdefull som ett första underlag för sådan information. Lokalbeståndets omfattning inom högskolan och de förändringar som kontinuerligt sker inom detta genom om- och nybyggnader, nya förhyrningar och omdispositioner inom befintliga lokaler, t. ex. förändringar i schemaläggningen, gör dock detta till en betungande uppgift, som det knappast är möjligt för UHÄ att prioritera i nuvarande resursläge. De mest tillförlitliga informationerna om lokalernas tillgänglighet torde tills

Kartong: S. 3, under *Närvarande* Utgår: Margit Sandéhn (s), Iris Mårtensson (s), Ann-Cathrine Haglund (m)

vidare erhållas genom de kontaktpersoner för handikappfrågor som finns vid varje högskoleenhet.

UHÄ uppger vidare att statens handikappråd tillsammans med en arbetsgrupp med representanter för handikapporganisationerna och olika myndigheter utarbetat ett underlag för en informationsskrift om handikappades eftergymnasiala studier. Till denna informationsskrift kommer UHÄ att lämna vissa uppgifter om lokalsituationen.

UHÄ anför dessutom att en enkät som UHÄ genomförde år 1979 visar att samtliga högskoleenheter utom fem haft handikappade studerande under den senaste femårsperioden. I samband därmed har hälften fått vidta åtgärder för att göra lokalerna tillgängliga för de handikappade. Åtskilliga av högskolans lokaler inryms i äldre byggnader – inte så sällan kulturminnesmärkta – varför de inte utan betydande kostnader och tidsutdräkt kan göras mera tillgängliga. En förbättring av lokalerna sker dock kontinuerligt i den mån resurser finns. Ansvaret för ombyggnad av lokaler ligger hos byggnadsstyrelsen. Högskoleenheterna måste självfallet underrätta byggnadsstyrelsen om att särskilda åtgärder behövs för att handikappade skall kunna tas emot. En individuell anpassning är ofta nödvändig, även om lokalerna i sig har god handikappanpassning – t. ex. ändring av bordshöjd i laboratorielokal.

Utskottet

I motion 1979/80: 1306 anförs att de fysiskt handikappade som i dag vill bedriva högskolestudier har relativt små möjligheter att göra detta. En inventering bör enligt motionären företas av vad som behöver göras lokalmässigt vid högskoleenheterna för att bereda de handikappade möjlighet att klara det dagliga livet vid skolan. De fysiskt handikappade borde också kunna få information om vilken högskoleort som lämpar sig bäst att studera på med hänsyn till den studerandes handikapp.

Det är enligt utskottets mening angeläget att högskolestudier underlättas för fysiskt handikappade.

Vid uppförande av nya byggnader skall enligt gällande bestämmelser kravet på tillgänglighet för handikappade tillgodoses. Byggnadsstyrelsen kontrollerar att detta sker när det gäller byggnader som uppförs för högskolans räkning.

Av remissvaret från universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) framgår att flertalet högskoleenheter haft handikappade studerande under den senaste femårsperioden. I samband härmed har åtgärder vidtagits för att göra lokaler tillgängliga för dessa studerande. En förbättring av lokalerna i handikapphänseende sker enligt UHÄ kontinuerligt inom ramen för de resurser som står till förfogande härför.

Svårigheterna att inom överskådlig tid anpassa högskolelokalerna till de handikappades behov gör emellertid att man även i fortsättningen måste

räkna med att studieort måste väljas och studieval göras mot bakgrund av möjligheterna för den enskilde studerande att genomföra studierna trots handikappet.

Som framhålls i motionen är det värdefullt om de studerande kan få information om vilken högskoleort som lämpar sig bäst med hänsyn till den studerandes handikapp. En utvecklad central informationstjänst bedömer utskottet inte som möjlig att inrätta mot bakgrund av bl. a. det omfattande lokalbeståndet och svårigheten att hålla uppgifterna aktuella. Den informationsskrift som statens handikappråd håller på att utarbeta och där översiktliga redogörelser för lokalsituationen på olika högskoleorter avses ingå, får emellertid anses vara ett viktigt led i en strävan att förbättra informationen. Denna centrala information kan sedan kompletteras med lokal information via de kontaktpersoner för handikappfrågor som enligt UHÄ:s remissyttrande finns vid varje högskoleenhet.

Med hänsyn till vad som nu anförts anser utskottet inte att det är påkallat att riksdagen gör något uttalande med anledning av motionen. Denna bör därför avslås av riksdagen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1979/80: 1306.

Stockholm den 6 november 1980

På utbildningsutskottets vägnar
STIG ALEMYR

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Stig Alemyr (s), Bengt Wiklund (s), Rune Rydén (m), Helge Hagberg (s), Sven Johansson (c), Lennart Bladh (s), Birgitta Rydle (m), Kerstin Göthberg (c), Karl-Erik Häll (s), Jörgen Ullenhag (fp), Gunnel Liljegren (m), Torsten Karlsson (s), Larz Johansson (c), Lars Svensson (s) och Olle Grahn (fp).

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1980